

Cím	Sötét ikonológia. Akceleracionizmus, hantológia és kibergótika a kortárs esztétikai gondolkodásban
Kódok	<i>B-AE-401-2B</i>
Hirdető	Classic School
Környezet	Tantermi

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
szeminárium	5	24 (Speciális elméleti ismereteknél: 48)	Oktatásszervező tölti ki	kötelezően választható	2-5.	Kortárs kulturális és filozófiai stúdiumok

Ajánlás
A kurzus elsősorban a kortárs kibergótikus esztétikai gondolkodás elméleti irányzatai, valamint az ezzel párhuzamosan megjelenő képzőművészeti alkotások és alkotók iránt érdeklődőknek ajánlott. Emellett a kurzus hasznos lehet mindazok számára, akik a kortárs poszthumanista, új materialista, akceleracionista, és egyéb technofilozófiai diskurzusok, valamint a kapcsolódó képzőművészeti trendek alaposabb megismerésére és az azokban való eligazodásra törekednek.

Rövid leírás
A szeminárium célja, hogy a kibergótikus és akceleracionista elméletek, illetve az azokhoz kapcsolódó képzőművészeti praxisok bemutatásán keresztül átfogó elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtson a kortárs vizuális kultúra és a legújabb művészettörténeti trendek megértéséhez, valamint az azokban való eligazodáshoz. A félév során elsősorban Hornyik Sándor 2025-ben megjelent <i>Sötét ikonológia. Művészettörténet a humanizmus után</i> című könyve mentén haladva, egyfelől a klasszikus művészettörténeti diskurzusok vonatkozó szerzőit (Erwin Panofsky, Aby Warburg, Georges Didi-Huberman, Horst Bredekamp) és téziseit, másfelől a kortárs kibergótikus, akceleracionista és hantológikus esztétikai gondolkodás néhány kiemelt szerzőjének (Mark Fisher, Nick Land, Sadie Plant, Grafton Tanner) munkásságát ismerjük meg. A szeminárium emellett különös hangsúlyt kíván fektetni a kibergótika témájának kortárs képzőművészeti, zenei, filmes és egyéb popkultúrális vonatkozásaira is, ezért a művészettörténeti és elméleti teóriák mellett konkrét műalkotások közös elemzésére is sort kerítünk. A szeminárium módszertana az elméleti alapozás és a közös reflexió egységére épül. A félév során a hallgatók óráról órára kijelölt kötelező olvasmányokat dolgoznak fel Hornyik Sándor könyvéből, melyek főbb csomópontjait az oktató rövid felvezető előadása világítja meg. Ezt követi a szövegek téziseinek közös kritikai megvitatása, majd a kurzus második felében az adott elméleti kerethez kapcsolódó konkrét műalkotások elemzésére és szakmai vitájára kerül sor. A kurzus így a szövegalapú elméleti kutatást és a vizuális praxisok gyakorlati interpretációját szervesen kapcsolja össze.

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
Miklósvolgyi Zsolt	zsmiklosvolgyi@acbgaleria.hu	szerkesztő, művészeti író, kurátor	előzetes egyeztetés alapján

Félév menete			
A kurzus formátuma			Órarendi időpontok
Pl. csoportos és egyéni konzultációk előre meghirdetett menetrend szerint.			
Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése			
Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1		Bevezetés a sötét ikonológiába	
2		Georges Didi-Huberman és a képek vitalitása	
3		Horst Bredekamp és a képek energetikája	
4		Aby Warburg és a képek proto-digitális atlasza	
5		A kísérteties és a fura sötét apoteózisa	
6		A Cybernetic Culture Research Unit (CCRU) főbb gondolkodói, korszakai és irányzatai: Mark Fisher, Nick Land, Robin Mackay, Sadie Plant	
7		A kibergótika esztétikája	
8		Kibergótika és kortárs képzőművészet (ALAGYA, Borsos Lőrinc, Cséfalvay András, Keresztesi Botond, Stach Szumski)	
9		A hantológia esztétikája	
10		Zene és hantológia (Boards of Canada, Burial, James Ferraro, Oneohtrix Point Never)	
11		Az akceleracionizmus esztétikája	
12		A kurzus zárása	
13			
14			
15			

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés				
A hallgatók tennivalói, feladatai				
Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyen
1 db 20 diából álló prezentáció egy, a félév kezdetekor közösen egyeztetett témában	írásbeli	A prezentáció gondolati komplexitása, az illusztrációk szemléletessége, a hallgató témában való olvasottsága, felkészültsége, alapossága.	A szorgalmi időszak végéig	50%
1 db min. 5000 karakteres beadandó egy, a félév kezdetekor közösen egyeztetett témában	írásbeli	A beadandó gondolati és nyelvi komplexitása, a hallgató témában	A szorgalmi időszak végéig	50%

		való olvasottsága, felkészültsége, alapossága.		
Általános, átfogó feltételek				
pl. vizsgára bocsátás feltétele), szabadszavas leírás				

Jegyzetek és irodalom	
Kötelező irodalom	
Hornyik, S. (2025). Sötét ikonológia. Művészettörténet a humanizmus után. ELTE HTK Művészettörténeti Kutatóintézet	
Land, N. (2020). Kibergótika. (Ford. Lovász Ádám) In: <i>Helikon</i> , 2, 195-210.	
Fisher, M. (2020). Kapitalista realizmus. Nincs alternatíva? (Ford. Tillman Ármin és Zemlényi-Kovács Barnabás. Napvilág Kiadó	
Kurzus jegyzetei, prezentációi	
Ajánlott irodalom	
Cybernetic Culture Research Unit. (2015). CCRU: Writings 1997–2003. Urbanomic.	
Cybernetic Culture Research Unit. (1999). Abstract culture: Digital hyperstition. CCRU.	
Fisher, M. (1999). Flatline constructs: Gothic materialism and cybernetic theory-fiction [Unpublished doctoral dissertation]. University of Warwick.	
Fisher, M. (2009). Capitalist realism: Is there no alternative? Zer0 Books.	
Goodman, S. (2009). Sonic warfare: Sound, affect, and the ecology of fear. MIT Press.	
Land, N. (2011). Fanged noumena: Collected writings 1987–2007 (R. Mackay & R. Brassier, Eds.). Urbanomic.	
Mackay, R., & Avanessian, A. (Eds.). (2014). #Accelerate: The accelerationist reader. Urbanomic.	
Plant, S. (1997). Zeros and ones: Digital women and the new technoculture. Doubleday.	
Theoretical Context and Precursors	
Deleuze, G., & Guattari, F. (1983). Anti-Oedipus: Capitalism and schizophrenia (R. Hurley, M. Seem, & H. R. Lane, Trans.). University of Minnesota Press.	
Deleuze, G., & Guattari, F. (1987). A thousand plateaus: Capitalism and schizophrenia (B. Massumi, Trans.). University of Minnesota Press.	
Lyotard, J.-F. (1993). Libidinal economy (I. H. Grant, Trans.). Indiana University Press.	
Secondary Literature and Critiques	
Colquhoun, M. (2020). Egress: On mourning, melancholy and Mark Fisher. Repeater Books.	
Greenspan, A. (2000). Capitalism's transcendental time machine [Doctoral dissertation, University of Warwick].	
Noys, B. (2014). Malign velocities: Accelerationism and capitalism. Zer0 Books.	
Shaviri, S. (2015). No speed limit: Three essays on accelerationism. University of Minnesota Press.	

Tanulási eredmények	
Tudás	Ismeri a kibergótika, az akceleracionizmus és a hantológia alapvető esztétikai elméleteit, valamint ezek kapcsolódását a kortárs vizuális kultúrához. Tisztában van a klasszikus művészettörténeti diskurzusok (Panofsky, Warburg, Didi-Huberman, Bredekamp) főbb téziseivel, és érti azok relevanciáját a humanizmus utáni művészetértelmezésben. Átlátja a popkulturális jelenségek (zene, film, média) és a magasművészeti praxisok közötti összefüggéseket a kibergótika kontextusában.
Képesség	Képes komplex elméleti szövegek (pl. Mark Fisher, Nick Land munkái) kritikai feldolgozására és azok téziseinek alkalmazására konkrét műalkotások elemzése során. Felismeri és értelmezi a kortárs képzőművészeti trendekben megjelenő sötét ikonológiai jegyeket, képes a vizuális praxisokat szakszerűen kontextualizálni. Releváns érveket fogalmaz

	meg a szakmai viták során, összekapcsolva a szövegalapú kutatást a vizuális jelenségek gyakorlati interpretációjával.
Attitűd	Kritikai érzékenységgel viszonyul a kortárs vizuális kultúra poszthumán és technológiai folyamataihoz, nyitott a radikális elméleti keretrendszerek befogadására. Törekszik az interdiszciplináris gondolkodásra, felismerve a filozófiai, társadalomelméleti és művészeti diskurzusok egymásra hatását.
Autonómia és felelősségvállalás	Önállóan alakítja ki szakmai álláspontját a kortárs művészettörténeti trendekkel kapcsolatban, és felelősséggel képviseli reflexióit a közös elemzések során. Hitelesen közvetíti a legújabb elméleti kutatások eredményeit, hozzájárulva a kortárs vizuális kultúra mélyebb társadalmi megértéséhez.

Felmentés
Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.
A teljes vagy részleges felmentés részleteit az oktatóval és a szakvezetővel szükséges egyeztetni.

Tantervi kapcsolatok		
Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban
A kurzus előfeltételei	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
		Igen/Nem

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban
A kurzus során a mesterséges intelligencia használata kötelező.

Alapanyagigény	Ki biztosítja?
Hangosítás	Tech Park / Szak / Hallgató
Nagyméretű képernyő vagy projektor	Tech Park / Szak / Hallgató

Egyéb információ, megjegyzések

